

Социальна йоғыгъохэр анахь шъхъаІэх

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет йоғшыгъу зэхэсигъоу тыгъусэ илагъэм тхъамэтагъор щызэрихъагъ Адыгейим и Лышъхъеу Къумпыл Мурат.

Федеральнэ ыкъи лъэпкъ проектхэм къадыхэлъитгъэ лъэнъяко шъхъаіхэр шъолъырым зэрэшгъэцакілхэрэм, къэгъэлъэгъон гъенэфагъэхэм анэсигъэнимкэ пшъерильхэр зэшохыгъэх зэрэхъурэм, тапкэе анахъеу анаэ зытырагъэтийн фаяхэм ведомствэхэм ялащэхэр къашыуцугъэх, зэфэхъысыжъхэр къашыгъэх.

2019-рэ ильесим чъэпьюгъум и 1-м ехъулэу республике бюджетыр гъэцэклэгъэ зэрэхъугъэм къитетгүшчилгэ АР-м и Премьер-министрэу Александр Наролинир. Ащ къызэриуа-

гъэмкэ, 2018-рэ ильесим мыш фэдэ иуахътэ егъэшагъэм, бюджетыр проценти 109,5-кэ гъэцэклэгъэ хууль. Мышкэ муниципалитетхэм япшъерильхэр зэрифшъушау зэшуахах.

Вице-премьерэу Наталья Широковам анахъеу ынаэ зытрыидзагъэр бюджетыр ехъигъэу йоф зышыгъэрэм ялэжъапкэ къэгъэлъэгъон гъенэфагъэхэм анэгъэсигъэнимкэ республике щызэшуахыгъэр ары. Непэрэ мафэм ехъулэу мыш къыхиубытэрэ ѹофышэ купхэм ашыщхэм ялэжъапкэ къэгъэлъэгъоним къехъагъ, адрэхэмкэ ѹоф-

шъенир лъагъекуатэ. Лэжъапкэ шълэнъяко шъольырым иорганизацихэм чыфэу ательгъэр сомэ миллионипшым клахъэштыгъэм, непэрэ мафэм ар сомэ миллиони 5,7-м нэсэу къырагъэшыгъ.

Лъэпкъ проектхэм къадыхэлъитгъэ ѹофхъабзэхэр зэрэшгъэцакілхэрэм изэфэхъысыжъхэр къышыгъэх вице-премьерэу Сапый Вячеслав. Ащ къызэриуа гъэмкэ, мы пшъерильхэм ехъигъэу къэгъэлъэгъон гъенэфагъэхэм акіхъэгъэнимкэ республике щызэшуахырер бэ, непи ахэм ѹоф адашэ.

Гүшүэм пае, программэу «Экология» зыфиорэм къыдыхэлъитгъэ къудажу Кошхъаблэ еклонгэрэ псырыкъуалэр аши. Джащ фэдэу спортым юльэнэхъокэ мыл ордэунэхъ. Мыецкуалэ щагъэлсы, къихъашт ильесим ионыгъо ехъулэу ар аухынэу ары. Проектхэм ягъэцэклэнкэ щыкълагъэхэр щылэх, ау ахэр дэгъэзэжыгъэнхэм непэ анаэ тет.

УФ-м и Президент къыгъэнэфэгъэ лъэпкъ проектхэм ягъэцэклэн мэхъанэшх зэрилээр, шъольырхэм хэхъоныгъэ ашыным а пстэури зэрэфэо-

рышштэр Адыгейим и Лышъхъеу къыхигъэшыгъ. Ащ къыхэклийнэ федеральнэ гупчэм къылхээ республике къылхээхэрэ мылькур игъом ыкъи шуацэ къытэу гъэфедэгъэн зэрэфаер ведомствэхэм, муниципалитетхэм ялащэхэм джыри зэ агуу къыгъэлжыгъ.

Гъэсэнгъэ, псауныгъэр къэхъумэйэним, нэмъкъ лъэнъяко шъыгъэ социальна псэуальхэм яшынкэ ѹофшэныр нахь гъэлъэшгъэн зэрэфаер республике иша хигъэунэфыкъигъ.

(Икъух я 2-рэ н. ит).

Адыгэ къэбым и Маф

Фэбагъэ зыхэль мэфэкI

Бжыхъэ гъэбэжъум лэжъаком гушуагъо кыфехы. Адыгэ къэбым и Мафэ фэгъэхыгъэ зэхахъеу Сырыфыбг (Руфабго) щыкъуагъэм ѹофшэклэшум иамалхэр, искуствэм ибаиныгъэхэр кыщагъэлъэгъуагъэх.

Юофшаплэу «Руфа-Турим» ильес къэс зэхищэрэ къэгъэлъэгъоним сыйдигъу цыфыбэхээр мэфэкын щызэлукъагъэх. Ростов хэкум, Краснодар, Ставрополь крайхэм,

Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Адыгейим, фэшхъафхэм къарыкъыгъэхэр мэфэкын щызэлукъагъэх.

«Руфа-Турим» ишаа, спортымкэ дунэе класс зиэ мас-

терэу Бибэ Мурат, Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгейим» ирежиссер шъхъаі, зэнэкъуум иосэш куп ишаа Гъазый Бирамхъян, республике общест-

веннэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхъаматэу Лышъыщэко Рэмэзан, Адыгейим и Лъэпкъ музей шэнэгъэмкэ илофышэ шъхъаі, зэльашээрэ археоло-

гэу Тэу Аспъан адыгэ къэбым имэфэкI зэхахъе кыщагъуущиагъэх.

(Икъух я 3-рэ н. ит).

ЦЫФХЭМКІЭ МЭХЬАНЭШХО ЯI

Лъэпкъ проектхэу «Демографиер» ыкчи «Псауныгъэр къеухумэгъэнэйр» зыфиохэрэр къералыгъом исубъектхэм зэращагъецаклэрэм фэгъехыгъагь УФ-м и Правительствэ и Тхаматэу Дмитрий Медведевым селектор шыкіэм тетэу тыгъусэ зэхищэгъэ зэхэсигъор.

Юфхъабзэм хэлэжьа-
тэх Адыгэ Республика
Мурат, вице-премьерээр
Наталья Широковар, ми-
нистрэхэу Мэрэтыкъо

Рустем, Кіэрэшэ Анзаур,
Мырзэ Джанбеч, нэмийк-
хэри.

Урысыем и Премьер-
министрэ зэхэсигъом
пэублэ псальэ кышишы-
зэ, проектхэм яхыгъэ
юфхъохэм язэшохын,
шэпхъашуухэм адиштэрэ
медицинэ ыпээгъум игэ-
псын цыфхэр анахъэу
зэргэгумэххэрэр кы-
туагь.

Лъэпкъ проектэу «Де-
мографием» Къыдыхэ-
льтаагъэу илъэсийн нэс
зыныбжь сабий зиэ ны-
хэм юфшэпэ чыпшэх
яягъотыгъэнхэм 2019-рэ
илъэсийн сомэ миллиард
65-рэ пэуягъэхьацт. Джаш-

фэдэу кіэлэцыкъу кы-
зэрыхъухъэгъэ унагъохэм
фэгъэктээнэйр зиэ ипо-
текэр кырахын амал
яя. Ау непэрэ мафэм еху-
лэу ар гъэцкіагъэ зэ-
рэхъурэм уигъэрэзэнэу
щытэп.

Псауныгъэр къеухумэ-
гъэнэм ипрограммэ ильэ-
нэйко шыхаалхэм ашыщ-
гүлъинтфэ ухэм арлыкъ-
хэрэм япчагъэ нахь
макэ шыгъэнэйр ыкчи ар-
къэгъельэгъон гъэнэф-
гъэм нэгъэсигъэнэйр. Ми-
ильэсиймкэ аш пэуягъацт
сомэ миллиард 11,6-рэ
субъектхэм атырагуацт.
Аш нэмийкэу нэбгыри 100
— 200 зыдэс псэупхэхэм

2020-рэ илъэсийн ехуулэу
фельдшер-мамыку лээзэлэ-
миндрэ ныкъорэ ашагъэ-
псын фае. Мышкіэ субъ-
ектхэм юфшэшын нахь
агъэлэшын зэрэфаер,
бэхэр къэгъельэгъонхэм
зэраклымхэхэрэр Д. Мед-
ведевым кыхигъэшыг.

Мыш епхыгъэр къэгъу-
шыгъагъэх ыкчи зэфхы-
сыжхээр къашыгъэх про-
фильнэ министерствэхэм
ыкчи шольырхэм япа-
щхэм ашыщхэм.

Ыпшэкэ зиггүү къэ-
тшыгъэх проектхэм ягъэ-
цэкэн Адыгейим мэхъанэ-
шхо щыраты. Псауныгъэр
къеухумэгъэнэм ипсэол-
хаклэхэр ашыих, зеты-

рагъэпсихъях. Къалэхэм
ямызакъо, къоджэ псэу-
пхэхэм фельдшер-ма-
мыку лээзэлэхэр къадаулох,
шэпхъашуухэм адиштэрэ
медицинэ ыпээгъур цыф-
хэм алтынэсийн рес-
публикэм ипашхэм аналэ-
тет. Демографием ылъэ-
ненкъоюю юфхэм язытет
нахьышу шыгъэнэйр мыш
дэжжым анахь шыхаалеу
щыт. А пстэури зэшохы-
гъэ зэрэхъурэм лъэпльэ
Адыгейим и Лышхъэу
Къумпъыл Мурат.

ТХАРКЬОХЬО
Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым
тырихыгъ.

Социальнэ Юфхъохэр анахь шыхаалэх

(Икіеух).

— УФ-м и Президентэу
Владимир Путинир Урысыем
и Премьер-министрэу Дмитрий
Медведевым бэмшшэу
зылокъэм, цыфхэм арагъэ-
гъотырэ апэрэ медицинэ ы-
пээгъум пстэуми анахъэу
анаэ тарадзэнэу къафигъэ-
птыагь. Арышь, фельдшер-
мамыку лээзэлэхэм, сыме-
дэжхэм яшын, язэгъэ-
псыхан тылъипльэн фае.

Лъэпкъ проектхэм ягъэц-
кіэнкэ пшьэрэль шыхаалэу
шытыр республикэм ёыл-
хэрэм яшылэкэ-псэукэ на-
хышиу шыгъэнэйр ари, —
кыуагь Къумпъыл Мурат.

Джаш фэдэу пенсием клонэу
шытхэр икіеурикъэу егъэдэжжы-
гэнхэм ипрограммэ амалэу
ыкчи шуагъэу кытырэр кыз-
фэгъэфедэгъэн, аш тельтэгъэ
ахьщэу къатлупшырэр игъом
зишкіагъэм пэуягъэхъэгъэн

зэрэфаер АР-м и Лышхъэх
кыхигъэшыгь. Мыш фэгъэзээг-
гупчэм ипшьэрэльхэр зэригъэ-
цаклэрэм икъу фэдизу ыгъэрэ-
загъэп, аш кыхекъыкъэ юфшэ-
нэйр нахь агъэлэшынэу къа-
риуагь.

Къералыгъом щызэхашэрэ
зэнэкъоюу «Урысыем ип-
рэйтхэр» зыфиорэм Адыгейим
ильтклохэр нахь чанэу хэлэжъэн-
хэ зэрэфаер Къумпъыл Мурат
кыхигъэшыгь. Гъэторышшэн

юфшэнымкэ сэнаущыгъэ зы-
хэль ныбжыкъэхэр кыхэгъэ-
шыгъэнхэм ыкчи ахэм зыкы-
зэуахын амал язэнэм, шольыр-
хэм кадрэхэмкэ лэпчэгъянэ
иленэм зэнэкъоюу афэоры-
шэ. Блэкигъэ илъэсийн зэх-
ашагъэм изэфхысыжхэм ади-
штэу дэгъо зыкъэзигъэлэгъо-
гъэ ныбжыкъэхэм юфшэпэ
чыпшэхэр арагъэгъотыгъэх,
нэбгыритур пэшэ иэнатлэхэм
ауяхыгъэх.

Аш фэдэе екопла-

кээр мыгыи зэрагъэфедэштырэ
республикэм ипашэ кыуагь.

Гухэльэу, пшьэрэльэу язэхэр
шылэнгъэм ёылхырышыгъэн-
хэм пае ведомствэхэр къера-
лыгъо программэхэм, проектхэм
нахь чанэу ахэлэжъэнэ, ахэм
шуагъэу къатырэр къагурыон
зэрэфаер АР-м и Лышхъэх
кыхигъэшыгь.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-
хыгъэх.

Адыгейим илъыкло куп хэлэжьагь

АР-м и Къералыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэмрэ Премьер-министрэу Сапый Вячеславрэ Абхаз Республика и Президентэу хадзыжыгъэ Рауль Хаджимбэ илэнатлэ зэрэхъурэм фэгъехыгъэ зэхахьэм хэлэжьагъэх.

Урысые Федерацием, Къыб-
лэ Осетилем, Приднестровьем,
Донецкэ ыкчи Луганскэ народнэ
республикэм, Нагорнэ Караб-

бах къарыкыгъэ лыкло купхэри
мы юфхъабзэм ёылагъэх. Аб-
хаз Республика и Конститу-
ционнэ Хыкъум илъыклохэм,
Парламентын идепутатхэм ыкчи
хыаклэрэм апашхъэ Рауль Хад-
жимбэ Конституцием итхагъэ-
хэм ашломыкъынэу, хэбзэ ор-
ганхэм ар зэрагъэцкіэштим
ишыхъатынэу, цыфхэм яфиты-
ныгъэхэмрэ яшхъафитыныгъэ-
ре къеухумэнхэм фэбэнэнэу
тхээльян эшигъэх.

Нэужым юфхъабзэм къе-
блэгъэгъэ Лышхъэхэр къеу-
шылагъэх. АР-м ипашэ ыццэлэх
Абхаз Республика и Президентэу
Хаджимбэ ыкчи аш и Парламент
и Тхаматэу Валерий Кварчия
зэлжкэлэгъу зэдьялагь. Республи-
китлэум илъэсийбэ хъугъэу
ныбджэгъуныгъэ ахэм азыфагу
зэрэлтийр ахэм кыхагъэшыгь,
культурэм, гэсэнгъэм, экономик-
мэл альэнкъоюю юфхъафтынэу
хъугъэхэм ягугъу ашыгъэ, тап-
кэлэ ахэр лыгъэктээнхэм

нахь чанэу юф дэшэгъэнэу
зэдаштагь.

— Адыгейим и Лышхъэх
цыфхэу ёылхырышыгъэм ткью-
шылэнгъэм зынайын
Абхазыр зынайынгъэхэр
— кыуагь Владимир Нарожнэм.
— Лышэгъу пчагъэ зынайын
ныбджэгъуныгъэ зынайын
парэмэ зэшигъэхон ылъэкы-
штэп. Къумпъыл Мурат кынфэ-
льяло псауныгъэ пытэ уилэу
гухэль пстэури пхырыпшынэу,
Абхаз Республика хэхъоны-
гъэ инхэр ышынхэу.

Нэужым ахэр зэрхэгъэ
шүфэс тхылъимрэ нэпээлль
шүхъафтынэу Рауль Хад-
жимбэ ритыгъэх.

Адыгэ Республика и Къералыгъо Совет — Хасэм ыкчи
ащ и Аппарат гухэкынхо ашыхъу Адыгэ Республика и
Къералыгъо Совет — Хасэм и Аппарат ифинанс-хъызмэл
тээжжынэ игараж идиспетчэрэу Шэуджэн Тимур Нур-
бай ыкчи ижнээсэу дунаим зэрхэхыгъэ ыкчи ёылхыр

АДЫГЭ КЪЭБЫМ и МАФ

Фэбагъэ зыхэль мэфэкл

(Икъех).

ЕгъэжъапIэр

Пэсэрэ лъехъаным къышыу-благъэу тильэпкъэгъухэм къэбэр къиззерағъэкъыщтыгъэм, шхыныгъо зэфэшхъафхэр аш зэрэхашыкъыщтыгъехэм яхьлэгэе къэбар гъэшгэгъонхэр къялотағъэх. Ядэжь къекъогъэ хвакIэм гъомылапхъу юнэм фытырагъеуцағъэм къэбэр нахь къахагъэшшэу къиззэрэххэйрэм Бибэ Мурат гу лъити, адигэ къэбым фэгъехыгъэ мэфэклхэр Сырыфыбг щиззехашхэу зэрэфежьагъехэм къытегущыагъ.

**Сырыфыбг
иджэрпэджэжь**

Псыхъо чъэрэу Сырыф гъучи лъемыдхышо тельым уикызз, нэрыльэгъу юнпыгэгъухэм, цыфхэм закыфээзыгъазэхэрэм уагъэгъуазэ. Къушхъэтххэм уадэклуае е псыкьефэххэм уакIелтырыхъэ пшюонгъоми джэрпэджэжь мақъехэм уядэу, пщерхъапIехэм ямешо фабэукеекъ.

Ростов хэкум къикыгъэ купеу тызыукағъэм къиззэртиуагъэу, къэбым имэфэкл аш ухэлэжьеныш, етланэ къушхъэ лъагэм екүре гъогум утхъанэу игоу инфэшт.

**Саусэрыкъо
имашу**

Къэбым итеплэе имызакъоу, шхыныгъоу хашыкъихэрэм Отрэц Симэ луукэу къатегущыагъ. Ильес къэс зэнэкъокъухэм ар ахэлажь. Блашэпсынэ щепсэу, культурэм илофыш.

— Цыфым фэбагъэ ишы-клагъ, — къытиуагъ Отрэц Симэ. — Ар къидэслэти, нарт Саусэрыкъо машор къиззрихъыжыгъэм ехьылгэгъэ къэгъэльэйоныр къиззусхыгъ. Къэбым Саусэрыкъо исурэт

хашыкъыгъ, аш ыпашхъэ машор щэблэ. Цыфхэр пщерхъапIэм къепщэлэнхэм, «Шъукъеблагъ йанэм» японым фэш ори угукэ аш уфэхъазырын фае. Фэбагъэ зыхэмэлыр мэфэклхурэп.

Къэбым икъэгъэлъэгъон фэгъехыгъэ зэнэкъокъум Отрэц Симэ апэрэ чыпIэр къышидыгъ, кілэццыкъу ансамблэу адигэ шуашэклэ фэпагъэр игъусэ «Си Лэшэпсын» зыфи-лорэ орэдир къытиуагъ. Мыекъою районым щыпсэурэ Кучмэз Мерэм ятлонэрэ чыпIэр фагъэшьошагъ. Джэдже районым

Зэфэшхъафых

— Ацэхэр зэфэшхъафых, яччаягъэклэ 10-м къехью гошыгъэх. Былымхэм апае къагъэ-кыра къэбэр итеплэкъэ къэмышэштми, уецакъэмэ ишшүгъэклэ зыфэдэм гу лъютэ, — къытиуагъ Пыымыщэкъю Рэмэзан. — Тянэ-тятэхэм, нэнэжь-тэтэжхэм къэбым хашыкъыщтыгъэ шхыныгъохэр непи сщыгъупшэхэрэп. Нэбгыре пэпчь еклонгъэклэ шхъаф къыззериго-тыщтыгъэр сшюгъэшэгъоныгъ.

«Бжыхъэ гушхоныгъ» зыфилоу Къэщи Аминэт, Хъаткъо Нэфсэт

шхыныгъор зыпэсшыщтыр сшэрээр, — къытиуагъ Хь. Хъурэм.

Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгейим» и журналистхэу Тэшьу Светланэ, Унэрэкъо Гулэз, Аджыре Замире, Гъукэлл

цыфхэм зыгъэлэпсэфыгъпешу зэрафэххурэр къыхагъэшыгъ.

Журналистэу Беданыкъо Замире адыгабзэкли, урсызбзэкли «Руфа-Турим» зэхахъэр щизэришагъ, мэкъэ дахэклэ лъэпкь орэдир къиззихедзэм лэгу фытеугъэх, джэтууыгъэх.

Ансамблэхэу «Абрекхэр», «Кубаночкэр», кілэлэджэклэ купхэр мэфэклым щууджыгъэх, орэдир къытиуагъ. Къэб анахь инэу къыхахыгъэр Болэкъо Тэмарэ зэхахъэм къышигъэлъэгъуагъэр ары, килограмм 50 къещечы, Блашэпсынэ къырашыгъ. Лотерей билетхэр зыщэфыгъэхэр кіэгъожыгъэхэп. Къэб клоцым шхъафтын хэхыгъэхэр илтыгъэх. Урсыс бзыльфыгъэу къэбхэр зыщэфыгъэм ыцэ тყылэупчэнэу игоу тимыфагъэми, гушюом зэрихээзэ игоу зэрэтехажыгъэр, зэхэшщаклохэм зэрафэрэзэр тльэгъу-гъэ. Аш фэдэу зы нэбгырэп къахэкыгъэр. Тэшьу Нурбый ишшагъэхэу къыгъэлъэгъуагъэхэри тшюгъэшэгъоныгъэх.

Бибэхэм яунагьо къызэуи-хыгъэ юнэнхэм къэбым хашыкъыгъэ шхыныгъуабэ къытира-гъеуцағъ, мэфэклым хэлэжьа-гъэхэр ахъэлкагъэх. Тигынэгъу нэнэжь къиззерио-тыгъэх, къэбэр къэб такъо, юнэм къет-тэкъохы, фашэ ишш, ургэшхэхэ.

Мэфэклым къэкъуагъэхэм, юнайтуу къафэхуу-гъэхэм «тхъашу-уегъэлэсэу» гъэзетымки и ариложы зэрэшоингом Бибэ Мурат тышигъэгъозагъ.

ЕМТЬЛЬ Нурбый.

Сурэтхэр Сырыфыбг къыщытэххэу.

къикыгъэ Мамрыкъо Луизэ ящэнэрэ чыпIэр ыхыгъ.

— Сисенхэхат мэкъу-мэшчим ехыгъэп, — къытиуагъ Кучмэз Мерэм, — арэу щитми, къэбым фэгъехыгъэ зэлукгэгъухэм си-гуапэу сахэлажь. Зэхэшаклохэм лъэшэу сафэрэз.

къагъэлъэгъуагъэр цыфым ыпсэ пэблагъ. Дэгью лажээрэм гэбэжжэх зэригтотырэм Ами — нэт къытигушыагъ. Къэбэр къэпразым нахь зэрэлшүур изэгъэшэнхэм къашхигъэшшигъ. Къэб лъэпкь зэфэшхъафи 9 къытигъэлъэгъут.

Археологэу Тэу Аслын изэгъэшэнхэр сидигуу пъэшэгъоных. «Къэбийкэ къихыгъакъем шуумпIэр тельэу агъажь. Тху халхъэшь, агъэлжьажь. Гъэжъуагъэу щхуум хэлэйэу ашхы. Къэбэр хъакуукэ агъажь, аши шъэфхэр хэлэхъ», — къытиуагъ А. Тэум.

Зэшхъэгъусэхэу зэхэкыжынхэу гухэль зышигъэхэр къэбым хашыкъыгъэ шьюохъюм зэригъэштүжигъягъхэу къэбар къиззерауатэштигъэм А. Тэур къытигушыагъ.

Иорданием къикыгъэ Хъурмэ Хъасан иахылхэр, иныбдэгъу-хэр игъусэхэу къэбым имэфэкл хэлэжьагъ.

— Юнэм къытира-гъуцогъэ

Сусанэ, Къуижъ Аминэт, Тэу Замире, осэш купым илашэу Гъазый Бирамхъан, нэмыххэри зэхахъэм къышигъуагъ. Лъэпкъхэр зэфээзыщэрэ мэфэклэу Адыгэ Республиком иштихъу зытэтирэм гушциэ фабэхэр фалуагъэх. Мэфэклэр

Лъэуж дахэ къыгъэнагъ

Ильэсэбэрэ күлэгэйджагьэу, общественнэ, дин тофыштэгъэу, адигэ льепкыр зэрыгушхоу Хякіэмэй Аскэрбий Хаджмосэ ыкъор псаугъэмэ, непэ ыныбжь ильэс 90-рэ хүщтгээ.

Цыфыгъэшхорэ йедэбрэ зыхэлтыгъэ Аскэрбый Ioфеу зыфежьэрэр ыкIэм нимыгъэсэү уцуутгыгъэп. Кынныбэ кызыхэфэгъэ щыIэныгъэ гъогушо ащ кыкIугь. Ятэу Хаджмосэ колхозым гъукIеу щылэжъагь, итеплъэкIе пхъешаgъэмы, цыф зээфэ дэдэу щытыгь. Комбайнхэм, пхъешаgъэхэм ыкIи мэkyу — мэцым щагъэфедэрэ нэмымкI пкыгъохэм ягъэцкIэжынкIе йемэ-псымехэр зэкIе ащрагьотылэнхэ альэкIыщтыгь. Хаджмосэ гъучынрэ пхъэмрэ ахимышыкIышу щылагъэп пломи ухэукьюштэп. Кьоджэдэсхэр бэу кызызереулIещтыгъэм аррыкэеу кыихэкIыгъэп, цыфыгъэ шэпхъэ лъагэхэм сыйдигъуи арлынвазэштыгь.

Ятэ фэдээр Аскэрбый Іәпэлласэү, щысэхтыгылгээ щытыгъ, гъучымрэ пхъэмрэ пкъыгъо гъашыгъонхэр ахишыкын ыльэкъыштыгъ. Сабыйхэм ятэ Хэгъэгу ззошхом зыхэкъуадэм, кілэмрэ ащ ышыгхуутгэр япун-лэжкын зыпшье дэккыгъэр янэу Коз ары. ышэу Пицьмафи пхъорэлъфхэм япункэ кынгелаштыгъ

Янукъошты, къоджэ ефэндэу Хъаклымыз Уцужкыкъо иунагъо-
рэ ахэмрэ зэгъунэгъульгъэх. Ефэндым ыкъо Къеплъянэрэ
сэрырэ Аскербый тиньбджэгъу-
шхуагъ. Гъунэгъум дэжь бэрэ
тыкъоштыгъ, быслымэн йофы-
гъохэм афэгъэхыгъэу нахьыжь-
хэм къацуатэхэрэм тядэуныр
тигасагъ.

1942-рэ ильэсүм ишшишхьэй үргузэгүхэм адэж нэмүүчэр тикүүгадж кызындахьэхэм, истлам динимкэ десэхэр гурьт еджаплэм шарагъэххэу аублэгьяг. Ефэндэу Мамыш Тыркубый күлэцүүкүхэр арапыбзэклэхэнхэу, Кыурланым еджэнхэу, зэчирхэр къалонэу ыгъасэцтывгъэх. Джащыгүм илъэс 13 зыныбжыгъэ Аскэрбый ахэм ахэтиг. Хэт нахын нахьшилоу аш зэчирхэр ыгу риубытэцтывгъэх ыкки игуалеу кылощтывгъэх. Нэмүүчэр къуаджэм зыдэктывжхэм аш фэдэ десэхэр еджаплэм шарагъэхьыжын фимытхэу агъэпсыгъягъэми, Аскэрбий ыгу ахэм чынпэ гъэнэфагъэ щаубытывгъэхаг.

Хъакіэмзые ублэпіе еджа-
піләр Аскэрбый кызыуҳым,
Еджэркъуаекіе зигъэзэн
фау хъугъе. Янәшым дәжь
щыләу къапәгүнәгъу урыс
еджап!әм щеджагъ. Я 7-рә
классыр кызыуҳым Адыгэ-
кіәләзегъәджә техникумым
чәхъагъ. Литературә кру-
жокәу мыш щыззәхшагъәм
хәхъагъ, усәхэр ытхәу ри-
гъәжъагъ. Литературә кру-
жокым нәмык!әу техники-
мым ихудожественнә само-
деятельности ар чанәу хә-
ләжъагъ, къашъокло купым
хәтыгъ. Сәмәркъез дахэр
зик!әсәгъә Аскэрбый сту-
дентхәр зыльзызыщән зыль-
кырә зәхәщәкло дәйво мыш
зыкъышигъәлъәгъуагъ.

Кіләегъеджэ техникумым ыуж Аскэрбый Хъакэм-зые кыгъезэжьи, убләпІэ классхәр ригъеджагъех. Етланә Адыгэ кіләегъеджэ институтым филологиемкіэ ifакультет кызыззухым урысыбзэмкіэ, адыгабзэмкіэ, нэмцыцабзэмкіэ кіләегъаджку Ioф ышшагъ. Ыгу етыгъа ильес 17 гурпты еджапІэм щыләжъегъе кіләегъаджэр ненужкым совхозеу «Адыгплодопитомникым» ипарторганизация исекретареу ағъэнәфагъ. Үлжкіэ Кощхәблә кіләпльэтхьюиш заводми, совхозеу «Чехракми» я партийнә организациеҳэм исекретарыгъ. Ауж къинэрэ хъызметшапІэхәр аш къиди-щыжыщыгъех, гъехъагъе хәльлеу ишшәрлыхәр ығъезакіе-щыгъех. Тыдэрэ чыпІэ зыщэлажьи, пәщэ чанеу, зәхәщәкло дәгъоу зықынгъельгъуагъ.

Іәнатілем щылтықұлатштығыз, ицикілгүйдем Къурданым пышеттігээ Аскербай шіогашшілгюнену дин Йоғхар зэрээрхарь-хэрэм лъэплъэ, бысльымэн хабзэхэм нахь куоу нәүасе зафешшы, хадэ фэло-фашихэрэм зэрагъяцакіхэрэм, хадэусхэр зэрашыхэрэм, дыуахъхэр къызэрхарьрэм, зечирхэр къызэралорэм защегъегүазэ. 1989-рэильдесим Хъақімзың дэсхэм къуаджәм иефэндынен ар къызытырагъянэм, пшъерилькілхэм яғъецқілән иштыпкъеү ыужеъ. Аш ыпекіл хадэ фэло-фашихэм язашшохын пае къоджадэсхэм Джыракъые щыщиефендир кырагъзблэгъэн фаяу хуштил.

Ильесыбэрэ парторганизаци-
ем исекретарыгъэу, етланэ дин
лоххэм ишьыпкъэу апълыгъэу
Адыгейм синыбджэгъу нэмыхыкъы
нэбгыри ибгъотэнкіэ сыгу-
гъэрэп. Тыдэ зыщлажыи ицы-
фыгъэкіэ, игукъэбзагъэкіэ ар-
къахашыштыгъ.

Динамикэ шлэнэгъэу илэм хижахьо шлонгью Хыакэмзын Аскэрбий 1995-рэ ильэсэым Дамаскэ кули, мэзиц курсхэм къащеджагь. Джашыгум ильэс 66-рэ аш ыныбжьигь. Шэн пытэ зиэгъэ, зэхэцэн йоххэм афытегъэпсыхээгъээгь ефэндым мэштэг Хыакэмзын зэрэдашыхан фаер къоджэдэсхэм агуригъэон ыльтээкыигь. Льытэнэгъэшхо зы-

фашыщтыгъэ, цыклюхәми, инхеми екөләкә түнәнфагъэ къафәзыгъотын зытэкъыштыгъэ ефэндым игуъекъ ахэм къабыләштагъ. Йофым егъәжьапә фәхъүщти зәдегупшиысагъәх, мәщүтим ишынкә къадәештхәри къагъотыгъэх. Аш зилахышу хәзышынхагъәхәм ашыщых чылз Хасәм итхамәтагъэу Хъакәмъыз Мысхамәт, мычыпцийхәмкә комбинатым идиректорыгъэу Костәкъо Бисльян, Іахъзәхәль предпринятиеу «Чехракым» итхамәтагъэу Іашә Мухъамәд Адыгә Республика мәткән иминистрагъэу Кіәрәшә Аслъан бәч, предпринимателәу Хъаткъо Самир ыкли нәмыкхәр. Хъакәмъзыерә Кошхәблә районым инәмыйкә къуаджәхәмрә къадәхъүхагъәхәу амал зиһәкә зәкіз ямылтукыкъи, якъаруыкъи мәщүтим ишынкә къадәлагъэх. Пышни уцуу имыләу къоджә ефәндым аш иғъәспсын зәрәкіорәм гүнзәльифыштыгъ, нәмыкъи пышэрыйләхәри елонләнчъэу ыгъезцак!әштүңзәх.

Хъакіэмзые мэштыйм ишын джыри амыухызэ, Адыгейимрэ Пшызэ шъольтырырэ аацыпсэурэ бысльымэнхэм язимычэзыу зэфэсэү 1998-рэ ильэсэм имэлтэльфэгъу щылағъэм Хъакіэмзы Аскэрбий муфтииу щыхадзыгъы Дамаскэ дэт исьлем университеты тетыр 2000-рэ ильэсэм къэзын ухыгъэ Хъакіэмзы Халим тым илоф къоджэ гупсэм щыльигъэ къотагъ. 2001-рэ ильэсэм хъаджашхээм ахэтэу ар Чабэм щылағъ. Адыгэхэр зыгъэльтэлэрэ араб лыжъ горэм ыдэжь ригъебэ лэгъагъэхэу ар Аскэрбий зэриklалэр кызышшэм, ымытлуущэу ыланэ бэрэ ыыыгыгъ, ильэсий 5-кэ үзэклээбэжкымэ ыдэжь къэкиогъэгъэ ятэ льытэнгъэшхээ зэрфишшырэм ишыхъатэу Іанэм ыпшшэкэ ыгъэтийсыгъагъ.

Диндэлжэйпэй ишацэү зам
гъенафэм, Хякіэмьиз Аскэрбий
лофхэм язытет нэүасэ зыфиши
ац льыптытэу ишпээрльхэм
ягъэцкіэн фежьагь. Динлэжхэм
я Советэу нэбгырэ 13 зыха
хъэрэри, Іимамхэм я Совети
захашагь.

Хы Шуцэ یушъом ѿпсэу
шапсыгъэхэм, Къэбэртэе-Бэль-
къарым, Къэрэщэ-Щэрджэсым
я Диндэлжэхъаплэхэм ямуфтийхэм
я гъусэу хъадэ фэло-фашихэм
я гъецкэлэнкэ шэпхъэ зыкэ къы-
хэхыгъэным ар иштыпкъеу дэл-
лэжьагь. Къэралтыгъо хэбзэгъэ
уцугъэхэри, дин хабзэхэри
цыфым ифедэхэм афэлжэхэнх
фаеу дин пащэм ыльтытэштыгъ
«Цыф тэрэзхэр зэрымьс къэ-
ралтыгъохэр дэгүүкэ плътихэз
хъущтэп, — ылощтыгъ аш. —
Ныбжыкылэхэм афэгумэкыныр
къэралтыгъо пэпчь ипшэрылы
шхъаэхэм ашыц. Адыгэ хабзэр
къэралтыгъо хэбзэгъэуцугъэхэр
дин хабзэхэр зыгъэлжэплэхэр
ныбжыкылэхэр апунхэм па-
зэкэми емызэшьжьеу lof ашлэн-
фае. Цыфыгъэшхорэ 1эдэбрэз
зыхэлтым, тхъэштошхъуныгъэ-
зилем цыф ыукыштэп ыки
ыхъункэштэп».

Дин пацэр нэмык! шольтыр хэм ашыгсэухэрэм, ямутийхэ бэрэ alykэштыгъ, опытэу ялэ зыщигъэгъуазэштыгъ, ахэм ад иштэу илофшэни ыгъэлсыштыгъ

Адыгеймэр Пышээ шьольнэ
рэ аацпсэурэ быстъымэнхэм
Диндэлэжъап! Э мэштышх
Мыекъуапэ кыышызэухыгъэнэ
башлагъэ зык! Эхъопсыщтыгъэр
Ау республикэм и Президентээ
Джарымэ Аспъан аш фэд юфын
кіэшакло зыфэхъур ары ягухэл
къадэхъун зальэкыгъэр.

Республикэм и Президент Араб Эмират Зэхэтхэм күүгээ Мыекууапэ дэтышт мэштийн ишынкээ ахьщэ Іэпилэгъу къын зэрэтийштим ехыл!эгъэ зээзгээ гыныгъэхэр пачыххэм ыкъоу шейхэу Рас-эль-Хаймэ Сак — аль-Кассимиэр наибэу аль-Хасим Paас-аль-Хаймрэ адишыгъа.

тъэх. Адыгэпхъо щытыгъэ пачыыхъэ гуашэм тарихъ чыгу жым мэшыт щигъэпсынэу ыкъ осыет кыфишишыжыгъагъети пачыыхъэм ыкъо ным иосые псынкіеу ыгъэцакі шлоигъуагъыкі пэлъэ кіекъыкі ар агъэпсынэу кызызезэгъхэкі ахъщешхэу къафитлупщиинэу кыгъэгъуагъягъэх. Джарымэ Аслъя Мыекъуапэ кызызэрэссыжъэ Адыгейимрэ Пшызэ шъольырра ашыгпсэурэ быслъымэнхэм Диндэлэжъаплэ имуфтиеу Хъакіз мыз Аскэрбый, Адыгэ Республика и Президентрэ иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Пэнэшъя Руслъян, АО-у «Адыг-Юрак» ипащэу Пэнэшъя Аслъян, Адыгэ Республика и хэутынымкіэ, къебархэмкіэ ыкъи общественнэ-политикэ прогнозированиемкіэ Комитет ипащэу Бэджэнэ Мура зыхэлэжъэгъэхэ зэхэссыгъо зэхшагь.

Проектым изэхэгьеүцон Адыгэ Республикаем изаслуженнен сурэтышлэу Бырсыр Абдулах фагъэзагъ, псэузалъэр заухын фэе пялтэмэрэ подрядчикынрагъэнэфагъэх. 1999-рэ ильээсүй имэлтийлэхэгъу АО-у «Белореченскстрой» зыфиорэм ипсээ олъяшлхэм мэштийм ишынрагъажьи, 2000-рэ ильээсүй шэкцогъум и 2-м аухыгъ. АдХяккэмэй Аскэрбий ар кыльзэгъужынэу инаасып Кыыхыныгъэг 1999-рэ ильээсүй тигъэгъязээн и 29-м идунай ыхъожжыгъ.

Ильэрэ ныкъорэ нахъкъе муттий Іэнатлэм юмытыгъэми, бэзшүүхин ылъэкыгъэр. Шарыатым тетэү дин фэло-фашизхээ зэрэзгэхьащ шыкъемкэ шэпхъзыкъхэм атхэзгээнэм пае динаштэр Сирием, Иорданием, Германием, Мальтэ, Саудовскэ Арабилем, Германием ашылагъ, ахэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм alyklarгъ. Муаммар Каддафи зэрэригъэблэгъяжхэм тетэү Темын Кавказын щыпсэурэ нэбгыр 23-мэ ягъусэу ар Ливиим щылагъ. Мыхъамэт Пегъымбарыр къыз щыхъугъэ чыгълэм нэмаз щишигъ. Бэджэнэ Муратэр Адыгейим щыцхэу хъаджашэ кулагъэхэмр ягъусаан Меккэм щылагъ.

Саудовскэ Аравием икорол

муфтииригъэблэгъагъэу дин
лофхэмкэе министрээр аш къы-
щытхъугъагъ, ислъам динир
зылэжжырэ лъэпкъ постэуми
ямуфтий анах дэгьюо ар ылтын-
тэгъагъ. Къокыпэе Благъэмрэ
Германиемрэ зэращиагъэм
нэмийкэу, я Х-рэ Конгрессэу
Закавказьемрэ Темыр Кавка-
зыимрэ аацкыуагъэм Хъакэмз
Аскэрбый хэлэжжьагъ. Диндэлэ-
жжаплэм илофхэмкэе гъоготуутфэ
Москва щыагъ. Диним Темыр
Кавказым зыкыщегъэлтэжжын-
гъэнимкэе гъэхъагъэу илэхэм
афеш Европэм Ѣылсэурэ быс-
льымэнхэм ямуфтият ипащэ аш
Щытху тхыльт кыфигъэшьошагъ.

Къалэхэу Ермэлхъаблэ, Краснодар, Мыекъуапэ яепархиехэм зэгурьыногъэ адырялэнэмкээ дин пащэм бэ ышлагъэр. Адыгэ Республикаим и Президентэу Джарымэ Аспъяни, министрэхэм я Кабинет хэтхэри ашкээ йэпилэгъушу къылфэхъущыгъэх.

Хъаклымыз Аскэрбый ялаштэу мэшти 9 зэрэгэлсыгээр, 3-мэ яшын зэрамыухыгэйр къэлгээн фае. Ау Гъэхьагэйр илэхэм ар къашцуунэу фэягээп. Республикэм икъоджэ 43-мэ ашын эзэтэй 14-р ары ны!эп мэшти зыдэтэгээр. Сымэджеэшым аягэльтлынк!э мэфэ заулэ нахь къэмэнэхьгэйр Тэшүү Нихад игүусэу Шэхэк!эй Цык!ум ар щыгагь, я 30-рэ ильэсчэм мыш щагъэлсыгэйгээ мэштийр зылпъ рагъеуцожын алъэк!ыщтмэ зэригъешэлгэагь.

Ыныбжык ильээ 70-рэ эзэхүм Хъаклэмыйн Аскэрбий Республикасын мэджэцүүлчилгээний, июбилейн хигьеунэфыкыгын эп. Ая Адыгэ Республика и Президентээ Джалалым Аспланын министрэхэмрээ клохи имафэклээ аш фэгушуагьэх. Урысыеем щыгсаурэ быслтымэнхэм я Диндэлэжъяаплэ имуфтии Равиль Гайнутдиновын дин тофышилтийн кыргызаклын кынкилгээгүпчлагь. Муфтиир сымэджецүүлчилгээний, ядэжь защажжими Адыгейим, хы Шыцлээ лушьом Иус шапсыгъэ къуаджэхэм, Краснодар, къуаджэхэй Шхъашащэфыкъяэр Мэфэхъаблэрэ адэс-хэм ашыцхэр ипсауныгъэ изыттэй

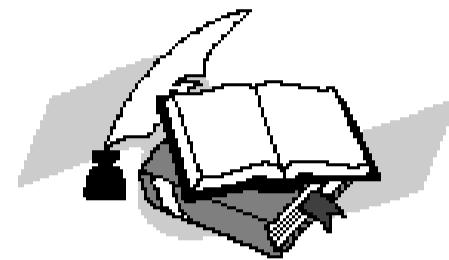
Дин Йоғышылар ыгъуки, ышъхъэ-
кли къэбзэн, зэфэн фаеу, хабзэ
гори ыукую мыхъущтэу муфтиим
ылтытэштыг. «Ефэндхэм явшъэ-
рыль мы дунаим зехъжышиштхэ
мафэм быслымэнхэр фагъэхъа-
зырынхэу. Цыфым а мафэм
Алахым нэмькэ зи къыдеэжын
ыльэкышиштэп. Цыфым ежь-ежын-
рэу дэгүри дэйри ыльэгүн фае.
Тхъэм Къурланыр джары къыз-
кыригъэхыгъэр», — ылоштыгъэ-
дин пашэм.

Ыңсэ пәтыфә лъәпкъ, дин
лофхәм афәләжъәгъә синыбджә-
гъу цыфхәм шлоу афишлагъәр
ащыгъупшәрәп, непи иғугъу
шлыкъе ашы.

АНДЫИРХЬОЕ Хъазэртал.

Тизэдэгүүшүү Иэгъүүхэр

Тарихъим адыгэ бзылъфыгъэр зэрэхэуцорэр

ЕмтЫль Разыет Тэхъутэмыкъое районым ит къуаджэу Щынджые къыщыхъугъ, тарихъ шлэнгъэхэмкъэ кандидат, доцент, гуманитар ушэтынхэмкъэ Адыгэ республикэ институтэу Т. Клэрашэм ыцъэ зыхырэм илофышлэ шъхъял, АР-м шлэнгъэмкъэ изаслуженнэ иофышлэшху, РСФСР-м лъэпкъ гъесэнгъэмкъэ иотличник, УФ-м ашъэрэ сэнэхъят гъесэнгъэмкъэ илофышлэ гъешуагъ, научнэ тхыгъэ хэутыгыи 100-м нахьыбэ ил.

Бэмшшэу Разыет научнээнцикlopедическэ тедзэгъоу «Адыгская (черкесская) женщина в российской и мировой истории» зыфиорэр къыдигъэкыигь. Тхылтым ыкыышъо зэльашшэрэ бзыльфыгъэхэм ясурэтхэмкэ зэлъыпklагь. Аш иавтор-зэхэгъеуцаклоу Емтыйль Разыет тигъээзет иредакции къедгъэблэгъагь, гущыIэгъу тыхахууль

— Разыет, тхыльыр зыфэгъехыгъяштыр къызэрэхэпхыгъэм, ащ уфэзыща гъялтасын гъагъа?

— Мы темэр шыкlae шлагъэ сиgy къызыщущыгъэр, Вульф иeu «Русские женчины XX века» зыфиюрэм ыкly нэмикI тхэкlo зэфэшьхяафхэм ятхыгъэхэу сизэджагъэхэм къызурагъэlyагъ тиадыгэ бзыльфыгъэхэм яхылIагъэу тхыгъэу щыIэр зэрэмакIэр ыкly ар къызхэкырэм сегупшиасаг. А бзыльфыгъэхэу зигугу ашыхэрэм анахь мымакIэр тиадыгэ бзыльфыгъэхэм шуушлагъэ яIэу слъытаатъэ. Адыгэхэр нахь kлючаджэхэн, укытэ ахэлъэу, ашIэрер амыгъэбира��ыщтыгъэми. Адыгейир цыкIуми, бзыльфыгъэ lуш гъэсэгъабэ, гъэшIэгъоньбэ зэрисым гу лъытэгъуаеп, джащыгъум гу тесшыхяагъ адыгэ бзыльфыгъэхэм яхылIэгъэ тхыль згъэхъязычным.

— Сыд фэдиз уахъта тхылъым тебгъэкюдагъэр, Ioф зарапашшагъэр?

Мысъ дэжьым къыхэзгъэшы сшюиғыу сыгукуэ съзыльташщ адыгэ бзыльфыгъэхэм — къелэгъяджэхэм, врачэм, артист-хэм, нэмыкхэм съизералтыгъэштыгъэр, ащ дэжьым сэри къоджэ еджаплэм юф ѿысшэштыгъ, «емызэшыжых» зыфaloхэрэм афэдэхэу зышхъамысыжхэу ильсипш пчыагъэхэм плунгыгэ-гъэсэнгъэм дэлажьэхэрээр зэрахэтхэр згэунэфыгъагъэ. Етланэ Мыекуапэ шлэнгъэхэм зыщахагъэхъорэ институтым съкъызэклюжым, мы сэнхэхьатым зыгу фаблэхэрэр джыри нахъ къысфэнэфагъэх, ахэм ашлэрэр цыфхэм зэлжагъэшлэгъэн зэрэфаэр

къызгурьыю, сафэгумэкэу, курсхэм къызыклохэкэ ягъэ-джэн сыхатхэр нахь шугаъэ къатэу зэрафызэхшэгъэн фаер зэхасшлэштыгъ, шлэнгыгъэлэжь анахь дэгүүхэр лекциехэм ахэд-
П олонхи синтакс

— Мыш сыда егъэжъапэ фэхъугъэр?

— Адыгэ бзыльфыгъэхэм яхылпэгъэ тхыгъэ мыинхэр стыххэу хъугъэ, ау бзыльфыгъэ пстэумэ анах льаплэр ныр ареу зэрэштыр, сяте нэмыцхэм заукым сянэу бын-унэгьбу лужъур (нэбгыриир) зэклэзы-пухъажыгъэм фэдэхэр зэрэарыр пстэуми язгашлэмэ шло-игуягъ ыкын апэрэу мы лъэнэ-къомкэ, сиунагъо, сянэ-сятэхэм, тэ, яльфыгъэхэм, къытхыхыплагъэ «Вехи судьбы» ылоу тхыль зэрэстхыгъэр ары. Сэ зэошхом ильхэхан ильэс сиынбжыгъэр, сяте къэсшлэжынэу щытыгъэп, ау Ным пае къэслон сшлэштыгъэ, адигэ бзыльфыгъэр зыфемыгъэсагъ щыла, сянэ иобрязкэ зэклэ ныхэр зыфэдэхэр къэгъэтхыгъ, ар апэрэ лъэбэкьюо хъугъэ. Ащ ыужым етлупщигъэу адигэ бзыльфыгъэхэм яхылпэгъэ материалхэр сиугохийхуу езгъэжьагъ. Зэлльашлэрэ къэлэгъэдже цэргүүлагъэу Шхъэлэхъо Дарихъан тхыль фэстхыгъ. Адыгейим сиздэмыхъэгъэ куаджа итэлти ары къэс бзыль-

«Тхэкло зэфэшьхяафхэм ятхыгъэхэу
сызэджагъэхэм къызгурагъэIуагъ
тиадыгэ бзыльфыгъэхэм яхылIагъэу
тхыгъэу щыIэр зэрэмакIэр ыкIи ар къыз-
хэкIырэм сегупшысагъ. А бзыльфыгъэ-
хэу зигугъу ашIыхэрэм анахь мымакIэу
тиадыгэ бзыльфыгъэхэм шIушIагъэ яIэу
слъытаагъэ».

фыгъэ тхыдабэ къысIэкIэхъагь,
адыгэ бзыльфыгъэхэм, тапэкIэ
щыIэгъэ цIэрьохэми яхылла-
гъэхэр згъеунэфхэзэ, щыIэ ли-
тературэм Iоф дэсшIагь. Тхы-
льым ипъэхъазырын-угъюин ыкIи
изэхэгъеуцон сыкIэрьымыкIэу

ильтэс 2,5-рэ тезгээк одагь.

— Нэклубгъо 650-рэ хүүрээнд тхылтын адыгэ бзылхынгээ хэв охьтэ зэфэшхъяафхэм щылэгтэ нэбгырэ 200 фэдизмээ яшылахъэу щылэнтигъэм хэлчилыр кыныщынтоога. Ар тохионийн псынкэлэп, сида ашкіэ йэзүүбын түшүүлэгчийн?

— Тхылъым еджэрэм гу лъи-
тэшт мы бзыльфыгъэхэу зыцэ-
къеслохэрэм охтэ зэфэшь
хъафхэм ашыпсэүгъэхэр бэу
зэрахэтхэр: адыгэ бзыльфыгъэр
— ны, лъэпкъ онджэкъ машлом
иухъумаклы аломи, аш къызэрэ-
шымычлугъэр, замоми зэрэхэты

тракторым тесэү жъуағъэ, арышь, адыгэ бзыльфыгъэр нэмыхык лъэпкъхэм къахэкъыгъэ бзыльфыгъэрхэм авшэе мыху- щтмэ, ауж зыкыкы къинэрэп.

— Сыд фэдэ зэхэтыкіэ-гъэ-
псыкіэ шъуша Іофшлагъэм
иэр?

— Щылэнсыгъэм шүшлэгъэ
пъехъагъэу щырялэм ельтыгъэу
зэкілельыкыкыаклэр згъэлсыгъэ
апэрэхэр — кіләеғъаджэхэр
етланэ — псаунгъэм иухуу-
маклохэр — врачхэр, наукэм
ицыфхэр, культурээр зылэты-
гъэхэр; тхылъым чылпэ щафэ-
сшыгъ адигэхэм къахэкыгъэ
бзыльфыгъэ цэрылохэу іэкыб
къералхэм ашылпсэунхэу хуу-
гъэхэр, тильэпкь напэ зылэты-
гъэхэм

Джаш фэдэү «искусствэр» ылоу шъхье ил. Хэгъэгу зэошхом хэтыгъэхэм – аперэ адыгэ лет-чицуу Бэгъужъэкэ Лелэ, зэохазабхэр ышцэчигъэхэу Ыашны нэ Римэ, Гутгэ Хъымсад; зэокыбым (тылым) щылэжьагъэхэу Дэрбэкью (Емтыйль) Мариетэре Емтыйль Аминэтэра афэгъэхьын. Энэ тухайг хөхрүүлж буйг сэх

— Сыда мыш фэдэ юфшалгъэмкэ къапломэ е цыфхэм ябгъашлэмэ анахъэу пшлонгъугъэр?

Адыгэ бзыльфыгъэм сыйдигъу чыпэ хэхыгъэ обществэм зэрэшыриагъэр, аш ипун-лэжын ны-тихэр, ллакъор ыкчи лъэнкъыр зэрэдэлажьэштыгъэхэр — ӏадэб, нэхъой, ӏушыгъэ, щэлагъэ, цыфыгъэ-адыгагъэ хэлъэу, дэхэ къодыер армырэу, сыдрэ лъэныкъокчи щыен-ныгъэм хэзагъэу — ӏабакчи, шыкчи, локэ-гъэпсыки ыш!эу зэрэштыгъэр, идэхагъэ фэдиз къабзэу шэн дэгъубэ зэрэхэлъыгъэр язгашэмэ сшонигъуагь. Адыгэ бзыльфыгъэм ыц!э урысые ыкчи дунэе тарихъым пытэу зэрэхэуцуагъэр мышкчэ к!эзгээтхыгъэу сэльти. Тхыль-энциклопедиер бзищыкчэ — адыгабзэкчэ, урысыбзэкчэ ыкчи инджылызыбзэкчэ тхыгъя.

— Тхылъыр пчагъэмкэ
300 хъоу къыдэкырыгъ, ар мэ-
кялоба, зышлоигъохэм тыдэ
шашарын альзыхшта?

— Пчыагъэр бэл, ау тхылтыр ины, тхыгъэхэмкі сурэтхэмкі ушьагъэ, кыздэкыгъом ахьщэшко пэлүхъагъ, ары пчыагъэр зыклемаклэр. Институтым кыдигъэкынэу мыльку илэп, сэ сшъхъеклэ сызэрэфэамалэу зэпызыгъэфагъ, сигулсэхэр кызделагъех, джащ фэдэу адигэгү зилэ цыиф хъалэлхэу лъэклэхэр кыдэгъэкынэм кыхэлжсан.

Джыри сшюонгъу, сфэгъэхъумэ, кыдэзгъэкынэу.

— Непэ йоф зыдапшәрәр?
— Йоф джы зыдәсшәнәу ез-
гъәжъагъәр тишъолъыр къуа-

джеу, къалеу, къутырэу, станицэу итхэм ящылкэ-псэукэ бгъу пстэумкы къилотыкыгъэныр, апэ зыштытысыгъэхэм къыщегъягъэу джыре мафэхэм къанесыкъэу. Цыифхэм яшушлэгъэ ин анахъэу ащ къыщихэзгъэ-

— Опсэү, Разыет, гүшүйэгүү
укызыэртфэхүүгъэмкээ, уи-
гухэль ехыжкызэгээ дахэ зэ-
шлэхүү шар гэвээл.

«ЩэІэгъэшхорэ гукІэгъушхорэ афыуиІэн фае»

«Адыгэ Республикаэм инароднэ кілэеғъадж» зыфиорэ щитхъуц|эр джырэблагъэ кыфагъашьошагъ зымыльэгъухэрэ ык|и зэхэзымыхырэ кілэцык|ухэр зыщаыгъ республикэ еджэп|э-интернатым изавучэу Уджыхъу Айщэт. Ильес 40-мехъугъэу зипсауныгъек|э зилэгъухэм акіемыхъэрэ кілэцык|ухэм ашт |оф адеш|э.

Мы мафэхэм еджеплэ-интернатым тышылагъ, щытхууцлэр кызызыфаусыгъэ бзыльфыгъэм наласа зыфатшыгъ.

Еджептэ-интернатыр зэрээз-төгтээпсихыагаар түдэмхыхээз нэм кыыкыдзаг. Щагу зэгъэфэ-тьэ, щагу къебзэ-льабзэр чэу льаплеке къешыхыаг. Бэшла-гьэп аш унеке дахэхэр зы-щашигъэхэр. Ильесыбэ хъу-гьэу сабийхэр зышеджэшты-гьэх унэ зэтетри иклэрүүкэу агъепсихыаг. Еджептэ клас-схери, мыш щеджэрэ кілэццы-клюхэм япсэуптэ унэхэри зэ-тырагъепсихыагъэх. Классхэр мыинхэу зэтэутыгъэх, кілэ-еджаклохэм ящылаке, ягъэ-джэн нахь кызызерафэпсынкэ-щым тетэу шыгъэх.

Уджыххуайщэт бысымгоще лушээбэ цыкlu фэдэу кытпэгъокыгь. Гушилэу «фэдэр» хэмийти хъушт, ильэс 42-рэ узышылэжжээрэ чылпээр уиунэ шьыпкээу мэхь.

Уләп ўшыц Дәхъумә Хылылмә ишпәшшә Айщәт Адыгә къэралыгъо кіләеғъеджә институтыр кызызехым Гъобәкъуаекә Уджыкъу Юсыф иуна-
нъо ихъагъ. Ишъхъэгъусәү Ас-
кәррә ежыррә Мыекъуапә
къэкъожъхи Йофшәнныр ригъэ-
жъагъ. Кіләеғъеджә институтым
естествознаниер зисәнхъватәу
къыч! Екъыгъэр джы зыхәт си-
стемәм хәхъанәу зэрәхъугъәм-
кә Айшәт сеүпчы.

— Мыекъуапэ тыкъызэкло-
жым пчыхъэ еджап!эу N 2-у
Тэү Заур зипещагъэм ильэсих-
рэ Ioф ѿцшылгагь. Ащ зипсау-
ныгъэк!э илэгъухэм ак!эмыхъэ-
рэ ныбжык!эхэри ч!эсыгъяж.
Ахэм Ioф адасш!эштыгъ, етланэ
Московскэ межобластной оч-
нэ-заочнэ еджап!эу зымыльэ-
гъухэрэр ык!и дэеу зыльэгъу-
хэрэр зыч!эсхэм сирагъэблэ-
гъяж. А лъэхъаным гъэсэны-

гъэмкіә Урысые академиен коррекционнә егъэджэнымкіә и Институт ильесым зә, тһо сы-
клощтыгъ, курсәу институтым зәхищәхәрәм сащеджәштыгъ. Ащ тетэү сәнәхът шъхаф
шыныпкъеу дефектологиер сә къизгъэхъягъ. Ыпшъэкіә зыңџә
къеслөгъе Московскә очнә-за-
очнә еджапләм Мыекъуапә дэт
консультационнә пунктры хахъэ-
щтыгъ. Ари методикәр къыс-
Іәкіәхъанымкіә Ѝәпшығайшхуагъ.
Москва, Санкт-Петербург, Ка-
зань, нәмыкі қыләхәм курсхәр
аышыкүщтыгъзә. Ащ тетэү сәнә-
хъатык'әр сә къизгъахъаштыгъ-

— Сабыңу зипсауны-
гъэкіә илэгъүхэм акіә-
мыхъэрәр езыгъэджэ-
нешеңде.

— Сабыгу Ioф зыдишлэхээр шүү үлтэгъунхэ, ахэр адэр кілэлцікылхэм зэрафэмыдэхэр кыргурыон фае. Етлан щэлэгэшхо, гукэгъушхо ахэм афыуимыгэу Ioф адэвшлэн плъекыщтэп. Ны-тихэм къагурыон фае ясыбый удеэнэу, щылэнгъэм хэпщэнэу, хэбгэгъозэнэу узэрфаер. Джашыгъум Ioфэу адапшлэрэм шүягъэ къытышт.

Непэ зымыльгээрэ ыкчи зэхээзимыхырэ кэлэццүүхэм анэмыхкхэри тиеджапэ чэсых. Ахэр аутизмэ зиэхэр арых. Аш фэдэ класситути. Зым нэбгыри 4, адрам нэбгыри 5 арыс. Ахэм кэлээгъаджэхэм шъях-фэу тоф адашэ.

— Илъэси 10 — 15 фэдизкIэ узэкIэ Іёбэжсъмэ, мы еджапIэм Темыр Кавказым ичIыпIэ зэфэшъхафхэм къаращыгъэ сабийхэр щеджэштыгъэ.

— Ары, а лъэхъаным Чэчэнным ыккы нэмүкі чып! Эхэм къярыйкыгъэ кіләләцкылухэр нахыбэу чэсигъэх. Джы Краснодар краим щыщхэр арых нахыбэу кытфашхэрэр. Ахэр Ашхеронскэ, Шытхэлэ район-хэм, Курганинскэ ыккы Лабинскэ къярэккылых.

— Айшт, егъэджэн
Ioфым зэхъокыныгъеу
хэхъүхъэхэрэр шьори
къыштулъа йасыухба?

кышылгыл Эссыхба?

Іоғ къызэрыкің, арәу щитми, тә типрограммәхәр а шапхъәхәм адыштәу дгъәпсыгъәх.

— Сабыгу еджсан! Эм
къащхэрэм Йоф ад-
шъуши! Энэу сыйдэүүщэу
ежьсүгъажи! Эра?

— Кіләцікылоу къащэрэм
ехылылағыру тхыгъэхэр ыығыхъу
къакло. Арэу щытым, сабирын тэ-
тэупльяклу, ыльзакыщт-ымыльз-
кыщтыр зэтэяашш. Ежь-ежьы-

Еджэпің кызызрыкім ушы-
кіләеғъеджэныр зэрэмұсын-
кіэр кыыдгурәю. Ау Айщэт
зыпырь үофым кыыдәпльйтән
фаеу хәтыр бәдәд. Илофшаптә
зәбліхұным, нахь псынкіем
лъыхұным егуышысагъэмә аш-
сечупчы.

— Хъау, сыйукъыжынэу сыгу къиххагъэп. Сиофшлэн сипщ мэхъанэшо ритыштыгъ, ащ сыгу къыдищаشتыгъ. Ар Мыекъуапэ къэтшэжки ильэс пчагъэрэ къытхэсигъ. Синыбжыкъэгүм курсхэм ренэу сыкло зэхъуми, «къылукъыж» зымы къысиуагъэп. «Укъэмыйгумэклэу кло» къысилоштыгъ ащ. Сыфэрразэу бэрэ ар сыгу къэкъыжбы, — elo Айшат.

Айштэгээрээ Аскэррээ зы пшъашье зэдагьотыг, алтугъ, алжэхыгъ, врачэү еджагъ, медицинэ шлэ-ныгъэхэмкіэ кандидат. Унагьо ил, ипш-игуащэхэм ахэс, пшъашъэрэ шъаорэ илэх. «Ар дэклон зэхүум сыйд enlyagъ?» сэлошь, Айштэгээрээ.

Аищт сеупчы. — «Устырәп, усщэрәп, узэ-
рыхъэрә унагъом яхы, ячэти
шүл пльэгъушт, захэбгъээзгъэшт,
шыхъэклафш къызыфшагъешыщт,
уипши уигуаши о къыпфаль-
гъуштых, ахэм ящыклагъэр пльэ-
гүн фәе» eclogъагь. Джыри
къакло къес ессло. Тхъэмкіэ
шыкур, рэхъятыпш ифагъ, блэ-
гъэ дэгъухэри тинасып къыхъы-
гъэх. Арышъ, щылэнгъэм сы-
фэраз. — elo Айшэт.

СИХЪУ Гошнагъу.

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цыф куп заулэхэм мазэ къэс ахьщэу аратыштыр гъэнэфэгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыыгъ

Федеральнэ закону N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкы муниципальнэ фэло-фашихэр зэрагъэцакІэхэрэм ехыллагъ» зыфиоу 2010-рэ ильэсэм бэдзэогъум и 27-м къыдэкыгъэм ыкы Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу N 18-р зытетэу «Къэралыгъо фэло-фашихэр зэшшохыгъэнхэмкэ республике къэралыгъо лыппльзенным тегъэпсыхъэгъе административнэ регламентхэр гъецкіэкло кулыкъухэм зэраухэхэрэм ехыллагъ» зыфиоу 2019-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 28-м аштагъэм атгъэпсыхъягъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу N 100-р зытетэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цыф куп заулэхэм мазэ къэс ахьщэу аратыштыр гъэнэфэгъэнэм ехыллагъ» зыфиоу 2012-рэ ильэсэм мэкьюогъум и 7-м къыдэкыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу;

1) унашъом ипэублэ хэт гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу «Къэралыгъо фэло-фашихэр зэшшохынкэ администривнэ регламентхэр зэрагъэнэфэхэрэ ыкы зэраухэхэрэ

шыкіем ехыллагъ» зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм административнэ регламентхэм язэхэгъуон зэрээшшуахырэм фэгъэхыыгъ» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 2-рэ пункттыр мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Цыфхэр социальнэ ухъумэгъэнхэмкэ Гупчэр» зыфиорэм идиректор, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо ыкы муниципальнэ фэло-фашихэр афэгъэзэгъе Гупчэу пшъэрыльбыэ зэшшохыгъэнхэмкэ ыкы мы унашъор щыгъэнхэм гъецкілагъе щыхъунымкэ йофыгъо гъэнэфагъэхэр агъэцкіэнхэу»;

3) я 3-рэ ыкы я 4-рэ пунктхэм куячэ ямыгъэжьеу лытгъэнхэу;

4) я 5-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «О.В. Долголенкэр» зыфиохэрэр хэгъэкыгъэнхэу;

5) я 7-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «министрэм игудзэу Т.Н. Галактионовар» зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «министрэм иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинар»

зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

6) гудзэр мы унашъом игъусэ годзакіем диштэу шыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделын:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;

— къащыхаутын пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкырэ официальнэ тедзэгъю «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинар гъунэ льифынэу.

4. Официальнэу къызыхуатырэ нэуж мэфи 7 зытешлекіе мы унашъом куячэ илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
Іоныгъом и 25-рэ, 2019-рэ ильэс
N 261

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу «Политическэ репрессиехэм зээрэ зэрахыгъэхэу аухыижыгъэхэм зыщыпсэуцхэу унэхэр ращэфынхэм пае ахьщэ алэклигъэхъэгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыыгъ

Федеральнэ закону N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкы муниципальнэ фэло-фашихэр афызэшшохыгъэнхэмкэ йофхабзэхэм язэхэшэн ехыллагъ» зыфиоу 2010-рэ ильэсэм бэдзэогъум и 27-м къыдэкыгъэм ыкы Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу N 18-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм администривнэ регламентхэр зэрээхагъэуцхэрэ ыкы зэраухэхэрэ йофыгъо заулэхэм яхыллагъ» зыфиоу 2019-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 21-м аштагъэм атгъэпсыхъягъэу **унашъо сэшы:**

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу «Политическэ репрессиехэм зээрэ зэрахыгъэхэу аухыижыгъэхэм зыщыпсэуцхэу унэхэр ращэфынхэм пае ахьщэ алэклигъэхъэгъэнэм ехыллагъ» зыфиоу N 78-р зытетэу 2014-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 25-м къыдэкыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) унашъом ипэублэ хэт гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу N 138-р

зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм административнэ регламентхэр зэрээхагъэуцхэрэ ыкы зэраухэхэрэ йофыгъо заулэхэм яхыллагъ» зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу N 18-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм администривнэ регламентхэр зэрээхагъэуцхэрэ ыкы зэраухэхэрэ йофыгъо заулэхэм яхыллагъ» зыфиоу 2019-рэ ильэсэм щылэ мазэм и 28-м къыдэкыгъэм» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу.

2) я 2-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «О. В. Долголенкэр» зыфиохэрэр хэгъэкыгъэнхэу;

3) я 3-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «Министрэм игудзэу М. Ч. Хээпаэр» зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «министрэм иапэрэ гуадзэу И. В. Ширинар» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

4) унашъом игудзэу кэу, мы унашъом игъусэ гуадзэу диштэу шыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделын:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтре Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм яофициальнэ интернет-сайтре аригъэхъанэу;

— къащыхаутын пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкырэ официальнэ тедзэгъю «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм гъунэ льифынэу министрэм иапэрэ гуадзэу И. В. Ширинар фэгъэзэгъэнхэу:

4. Зыкіэтхэхэрэ мафэм ыүж мэфибл зытешлекіе мы унашъом куячэ илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
Іоныгъом и 30, 2019-рэ ильэс
N 266

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу «Сабыибэ зиэ ныхэм шүхъафтын гъэнэфагъэхэр ятыгъэнхэмкэ лээу тхылхэм ахэпльэрэ Комиссием ехыллагъ» зыфиоу N 193-р зытетэу 2009-рэ ильэсэм Іоныгъом и 15-м къыдэкыгъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыыгъ

Кадрэ зэхъокыныгъэхэм япхыгъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу «Сабыибэ зиэ ныхэм шүхъафтын гъэнэфагъэхэр ятыгъэнхэмкэ лээу тхылхэм ахэпльэрэ Комиссием ехыллагъ» зыфиоу N 193-р зытетэу 2009-рэ ильэсэм Іоныгъом и 15-м къыдэкыгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэ игудзэу зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

2) гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ кэлэ

цыкіухэм, бзыльфыгъэхэм ыкы унагъом ялохэмкэ иотдел иаш» зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ цыфхэм яфэло-фашихэм язэшшохын фэгъэзэгъээ учреждениехэмкэ иотдел иаш» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

3) гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ информационнэ технологиехэмкэ иотдел иаш» зыфиохэрэм ачылпекіе гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ йофшІэнным икъэухумэнкэ ыкы социальнэ зэдэлжээныгъэмкэ иотдел иаш» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделын:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэннымрэ

социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтре Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцкіэкло кулыкъухэм яофициальнэ интернет-сайтре аригъэхъанэу;

— къащыхаутын пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкырэ официальнэ тедзэгъю «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм гъунэ льисфынэу зыфэсгэзээз.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ,
Чъэпьюгъум и 3, 2019-рэ ильэс
N 276

Дзюдо

Дышъэр кыдэзыхыгъэр нарт шъау

Европэм дзюдомкэ изэнэкъоку дэеу зэхэзыхыхэрэр хэлэжьагъэх. Зэлукэгъухэр Бельгием щизэхащагъэх.

Адыгэ Республикаем дзюдомкэ спорт еджаплэу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм зыщызыгъесэрэ Беданыкъо Заур зэлукэгъухэм ахэлжьагь. Килограмм 81-м нэс къэзыщечыхэрэм нарт шъаор ябэнэгъ, дышъэр кыдихыгъ.

З. Беданыкъор дунаим щыцлэриу. Дэеу зэхэзыхыхэрэм я Олимпиадэ джэгунхэм, Европэм, Урысыем дышъэ медальхэр пчагъээрэ къашихыгъ.

Батырым итренерыр ят. Беданыкъо Байзэт Урысыем спортымкэ изаслуженнэ тренер.

Беданыкъо Заур, аш итренерэу Беданыкъо Байзэт тафэгушо, ямедальхэм ахагъэхонэу афэтэо.

Сурэтым итхэр: Европэм изэнэкъоку хагъэунэфыкыирэ чыплэхэр къыщыдэзыхыгъэхэр. З. Беданыкъор, сэмэгумкэ къебгъэжъэнэшь, ятлонэрэу щыт.

Европэм и Кубок

Джэрзыр кыхыгъ

Европэм и Кубок кыдэхыгъэнымкэ зэлухыгъэ зэнэкъокуур Эстонием щыкъуагъ.

Урысыем ихэшипыкыгъэ командэ хэтэу Ордэн Анзаур килограмм 66-м нэс къэзыщечыхэрэм ябэнэгъ, джэрзыр кыфагъэшшошагъ.

А. Ордэнэм Адыгэ Республикаем дзюдомкэ спорт еджаплэу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм зыщечасэ, Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Беданыкъо Рэмэзан илаш.

Футбол. Купэу «Кыблэр»

Аферым, Тофик!

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Черноморец» Новороссийск — 4:2.

Чъэпьюгъум и 12-м Адыгэ республикэ стадионым щизэдешшагъэх.

«Зэкъошныгъ»: Гиголаев, Хягъур, Кадимов, Ещенко, Кирян, Белов, Ахмедханов (Арзуманян, 90), Дыхуу (Делэкуу, 39), (Крылов, 82), Къонэ, Бабенко (Шхъэлахуу, 87), Макеров.

Къэлапчээм Иэгуаор дээзыдагъэхэр: Кадимов — 7, 50, 66, Делэкуу — 78, «Зэкъошныгъ». Черов — 11, Либергаджиев (пенальтикэ) — 45, «Черноморец».

Зэлукэгъум иапэрэ такъикхэм къащыублагъэу командэхэр апэкэ ильынчыгъэх. «Зэкъошныгъэм» икапитанэу Къонэ Амир угловоир къызетым, Тофик Кадимовыр ухъумаклохэм къадзыхыгъэу шхъэкъэ къэлапчээм Иэгуаор дидзагъ.

шхъэкъэ къыхыгъэп. Угловоир «Зэкъошныгъэм» къытызэ гъогъуищэ тикъэлапчээ Иэгуаор зы ешлакло къыдидзагъ. Ошэдэмшишэу тиешлаклохэр апэкэ ильынхэм фэтэгъасэх, ау непэ ялэпэлэсэнэгъэ икъоу къагъэлэхэйон алъэкъыгъэп, «Зэкъошныгъэр» дээгүйн ешлагъ, — къыуагъ «Черноморцэм» итренер шхъяиэу Эдуард Саркисовым.

«Черноморцэр» пчагъээм емызгъэу шьуамбъюу ылэклэ къильынчыгъ. В. Черовыр тазыр ешлакло ихагъэу Иэгуаор къызыратым тэлкү ылэклэ лыкылати, къэлапчээм дидзагъ — 1:1. Апэрэ едэзыгъор зыщаухышт уахътэм тазыр ешлакло шызэутэкъыгъэхэшлаклохэм шапхъэхэр аукъугъэхэу судьям ылъити, пенальтиригъэунэфыгъ. «Черноморцэм» хэтэу Либергаджиевыр «Зэкъошныгъэм» икъэлапчээ Иэгуаор дидзагъ — 1:2.

Ризван Ахмедхановыр угловоир къызетым, Т. Кадимовыр

— Арэущтэу ешлэгъур тшүахъэу зыки къыхыгъэп. Угловоир «Зэкъошныгъэм» къытызэ гъогъуищэ тикъэлапчээ Иэгуаор зы ешлакло къыдидзагъ. Ошэдэмшишэу тиешлаклохэр апэкэ ильынхэм фэтэгъасэх, ау непэ ялэпэлэсэнэгъэ икъоу къагъэлэхэйон алъэкъыгъэп, «Зэкъошныгъэр» дээгүйн ешлагъ, — къыуагъ «Черноморцэм» итренер шхъяиэу Эдуард Саркисовым.

Ешлэгъухэр

«Черноморец» — «Спартак» Вл — 3:0, «Анжи» — СКА — 1:1, «Интер» — «Волгарь» — 0:3, «Биолог» — «Спартак» Нч — 2:0, «Спартак» Вл — «Краснодар-3» — 1:2, «Динамо» — «Мэшыкъу» — 0:0, «Махачкала» — «Анжи» — 1:0, СКА — «Легион» — 1:1, «Урожай» — «Алания» — 1:4.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыщагъэр ыкИ кыдэзыгъэхъэйирэ:
Адыгэ Республикаем лъэпкэ Иофхэмкэ, Иэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьрияэ зэхъынэгъэмкэ ыкИ къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэ А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэмкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъяу, шрифтыр 12-м нахь цыкъунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъагъэхэр редакцием зэкъегъэлокъых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телефон-радиокъетынхэмкэ ыкИ зэлъыгъэмкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ Чыпэ гъэйорышлам, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэ
пчагъэр
4129
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2564

Хэутынм узцыкээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаушихъятыгъэхэу
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъяиэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяиэм
игуадзэр
Мэшлээко
С. А.

Пшэдэкъыж
зыхъырэ секретарыр
Жакъэмкъо
А. З.